

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 47

La sessió s'obre a dos quarts donze del matí i tres minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major.

Al banc del Govern seu el conseller de Benestar Social.

Ordre del dia

Punt únic: Debat sobre l'Informe al Parlament de Catalunya emès pel Síndic de Greuges (any 1993) (Reg. 17006) (BOPC, 203).

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

Aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, la seqüència del qual es descabdellarà d'acord amb l'article 144.3 del Reglament, sobre la tramitació parlamentària de l'Informe anual del Síndic de Greuges.

Debat sobre l'Informe de l'any 1993 presentat pel Síndic de Greuges. Té la paraula l'honorable senyor Anton Cañellas, síndic de Greuges, per presentar un resum del seu Informe.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES (Anton Cañellas i Balcells): Molt honorable senyor president, il·lustres membres de la Mesa, il·lustres senyores diputades, il·lustres senyors diputats, senyores i senyors, en compliment d'allò que disposa l'article 31 de la Llei 14/84, de 20 de març, del Síndic de Greuges, comparec davant de vostès per presentar l'Informe relatiu a l'activitat de la institució durant l'any 1993 mitjançant un breu comentari d'aquest. Aquest Informe el vaig lliurar al molt honorable president de la cambra el passat dia 7 de març i, com saben, ha estat publicat en el *Butlletí Oficial del Parlament* del dia 16.

Ara fa poc més d'una setmana vaig comparèixer davant la Comissió parlamentària del Síndic de Greuges i vaig respondre a les qüestions que les senyores diputades i els senyors diputats van tenir per convenient formular-me. Tal com vaig dir llavors, vull agrair a la Presidència de la cambra, a la de la Comissió i als seus membres i a tots vostès, senyores diputades, senyors diputats, l'esforç realitzat per possibilitar la compareixença del síndic durant el primer trimestre de l'any en Comissió i a començaments d'abril davant del Ple per informar de les actuacions de l'any anterior, cosa que és el primer cop que succeeix i que entenc que s'ha de valorar positivament en la mesura que permet abordar qüestions de major actualitat, algunes de les quals tal vegada poden requerir una actuació d'aquesta cambra, com a dipositària de la potestat legislativa o de les facultats de control polític sobre el Govern. Gràcies, també, als serveis tècnics i administratius de la cambra.

Aquest Informe, senyores i senyors diputats, manté en les seves línies generals l'estructura que ha presidit els informes del segon mandat del síndic, si bé s'han introduït algunes

modificacions que es detallen a la presentació amb què s'inicia. No varia la divisió en dos llibres, el primer dels quals s'articula en tres parts: la primera i més voluminosa, dedicada a l'exposició de les actuacions endegades per la institució durant l'any 1993 a instància de part o d'ofici; la segona, que recull unes breus conclusions, i finalment la tercera, on s'agrupen diversos annexos de contingut bàsicament estadístic.

En la primera part del llibre primer es mantenen les seccions habituals que coincideixen amb les nou grans àrees de treball en què està organitzada la institució; a més, la consulta diària que incorpora una breu referència a la tasca d'atenció directa als ciutadans que acudeixen diàriament a la nostra seu o bé se'ns adrecen per telèfon. A aquestes seccions habituals del llibre primer de l'Informe, s'hi afegeixen tres capítols. En el primer capítol afegit es recullen totes les recomanacions i suggeriments de caràcter general formulats per la institució durant el període objecte de l'Informe; en el següent capítol que hem incorporat es dona compte de totes les actuacions d'ofici dutes a terme en el mateix període, i, finalment, en un tercer capítol, es fa el seguiment de les queixes relatades en informes anteriors que han experimentat alguna evolució significativa.

En la tercera part del llibre primer, on s'agrupen un seguit d'annexos que bàsicament donen una informació estadística, hem introduït també, com han pogut potser observar, algunes modificacions que detallem a la presentació del mateix Informe.

Per últim, el llibre segon el dediquem enguany a l'impacte de la crisi econòmica a la nostra societat. Ens fem ressò d'aquelles situacions que ens han plantejat els ciutadans o que hem pogut observar en el decurs de les nostres actuacions que tenen el seu origen en la situació de crisi, per acabar amb un parell de reflexions relatives una a l'ocupació i l'altra a l'estat de benestar.

L'any 1993 s'han iniciat 2.601 actuacions, de les quals 850 queixes resoltes directament en el moment de la consulta o en hores posteriors; 1.734 queixes que han donat lloc a expedient, i 17 actuacions d'ofici.

Per àrees, el major nombre de queixes correspon a l'administració general, amb 408, que representen un 23% del total; en segon terme a ordenació del territori, que inclou habitatge, urbanisme i medi ambient, amb 265, que suposen el 15%, i en tercer terme se situa l'àrea de justícia, que inclou Administració de justícia i penitenciària, amb 225 queixes, que representen el 13% del total.

Per a administracions afectades, hi ha una notable similitud en el nombre de queixes enfront l'Administració local, 513, que representen un 29% del total, i l'Administració de la Generalitat, amb 484, que equivalen al 28%; la resta de les queixes per administracions es reparteixen entre les administracions central, judicial, perifèrica de l'Estat i la institucional.

Els expedients resolts des del 5 de febrer a 31 de desembre de 1993 han estat 1.915, a més de les 850 consultes, de tal manera que el volum d'assumptes que restaven en tràmit

a 31 de desembre se situava en 791. En relació amb 1992, les queixes que han donat lloc a expedient han augmentat en 106 i el nombre d'assumptes pendents en relació amb el 5 de febrer ha disminuït en 87. Dels 381 assumptes que del 5 de febrer a 31 de desembre el Síndic considerà que l'Administració havia d'esmenar la seva actuació, en 286 –és a dir, el 75%– es va produir l'esmena de l'actuació en tot o en part; en 11 –el 3%– no es va esmenar, i a 31 de desembre restaven pendents de resposta 84 recomanacions que les administracions no ens han contestat, que és el 22%. Aprofito el relleu que atorga parlar des d'aquesta tribuna per agrair la col·laboració que amb caràcter general presten al síndic les administracions públiques, així com la bona acollida prestada a les nostres consideracions.

Atès que fer un repàs de la major part dels assumptes que s'exposen en l'Informe requeriria invertir una gran quantitat de temps i abusar més enllà del que sembla raonable de la seva paciència, comentaré algunes de les qüestions que, ateses les preguntes formulades a la Comissió, em va semblar que interessaven especialment en aquest Parlament. I aprofitant, precisament, que a la compareixença davant la Comissió es va tractar amb un cert grau de detall diverses parts de l'Informe, centraré la meua intervenció d'avui sobre el llibre segon.

A l'àrea d'Administració general s'encabeixen qüestions d'una gran diversitat temàtica, i és per això que les esmentaré: servei militar i objecció de consciència, estrangeria, coacció administrativa, així com les queixes amb relació a funció pública, expropiació forçosa, responsabilitat patrimonial, actuació de les forces de seguretat i, en general, les qüestions de procediment com a garantia de l'administrat.

En relació amb les qüestions de procediment, vull ressaltar que la gran majoria de les actuacions administratives de la Generalitat, dels ens locals i de l'Administració de l'Estat són conformes amb les normes reguladores del procediment administratiu, però que, malgrat que percentualment són poques, encara es produeixen algunes infraccions en aquestes normes que regulen la formació de voluntat de les administracions i els mitjans de fer-la pública.

Quant a l'objecció de consciència, que va centrar algunes de les preguntes formulades en Comissió, em permeto recordar que entenc que és urgent reorganitzar la gestió de la prestació social substitutòria per tal de reduir a terminis raonables el temps en què es triga des del moment en què es declara la condició d'objector fins que es designa una destinació on complir la prestació tant per no perjudicar els joves que estan pendents d'incorporar-se a una col·locació, seguir uns estudis o qualsevol altre projecte, com per fer front a nombroses necessitats de la nostra societat que poden ser ateses mitjançant aquest treball social.

Aquests dies, diverses vegades els mitjans de comunicació m'han preguntat què pensava de determinats plans del Govern de l'Estat que s'han anunciat en relació amb aquest afer de l'objecció de consciència. Els puc dir que el judici que des del Síndic farem estarà en funció dels següents paràmetres: entenem que no s'escau fer interpretacions restric-

tives de l'exercici d'un dret constitucional com l'objecció de consciència, sinó posar els mitjans per possibilitar-ne un exercici socialment útil i evitar-ne el frau.

En relació amb els drets dels ciutadans estrangers a Espanya, assenyalem al costat dels progressos en alguns àmbits les dificultats per al reagrupament familiar i ens permetem fer algunes reflexions sobre el dret d'asil i la necessitat de mantenir-lo en el nostre ordenament jurídic amb les correccions que calgui, però de mantenir-lo d'acord amb el mandat establert a l'article 13.4 de la nostra Constitució. En l'apartat dels progressos destaquem que ens ha semblat apreciar una conscienciació social més gran respecte de la necessitat d'atendre aquest col·lectiu dels immigrants estrangers per tal que no caigui en la marginalitat; conscienciació que podem predicar tant de la societat civil com també de les administracions públiques.

En l'àmbit d'ordenació del territori m'he permès portar a la seva consideració la situació de determinades persones que, com a conseqüència de la crisi econòmica, perden l'habitatge de què fins aleshores gaudien. Davant d'aquesta situació ens sembla que cal una actuació urgent i decidida dels poders públics.

En l'àmbit tributari, comentem queixes derivades d'actes de gestió tributària i destaquem qüestions que porten causa d'anys anteriors, com és el conflicte anomenat del preu i del rebut de l'aigua i el del recàrrec sobre l'impost de béns immobles aprovat per l'Entitat Metropolitana del Transport.

Quant a la sanitat, després de referir-nos als progressos a la universalització de l'assistència i que aquesta té en general uns estàndards de qualitat satisfactoris, assenyalem que encara persisteixen problemes com les llistes d'espera per rebre determinades prestacions. També comentem l'alentiment de la reforma de l'atenció primària i la insuficient atenció social i dels poders públics en general en la situació del malalt mental. En el relat d'una actuació d'ofici, comentem les gestions realitzades pel Síndic amb vista a garantir la continuïtat del procés educatiu dels menors en edat escolar internats en els hospitals.

En l'àmbit de consum, ens referim d'entre d'altres assumptes a la responsabilitat de l'Administració titular d'un servei públic amb independència de quin sigui el seu règim de gestió enfront dels usuaris d'aquest servei.

Pel que fa a l'àrea de treball i pensions, destaquem l'increment percentual de queixes entre l'any 1992 i el 1993, d'un 74% en Seguretat Social i del 65% en treball, i donem compte d'algunes actuacions de la institució en coordinació amb el Defensor del Poble en defensa dels drets dels treballadors del règim especial d'autònoms, com ara la solució positiva, després de molts anys d'insistir, a la qüestió de la validesa a efectes de percebre les corresponents prestacions de les quotes anteriors a l'alta.

En l'àmbit de serveis socials, passo a fer un breu comentari sobre algunes qüestions relacionades amb els menors, que constitueixen un dels col·lectius d'atenció preferent de la institució del Síndic. Primerament he de reiterar el que hem dit altres vegades: la legislació en matèria de menors està

fragmentada i en part és obsoleta; confiem que, tal com s'ha anunciat, properament aquest Parlament, en allò que sigui competència seva, debati una llei general del menor. La institució ha continuat els treballs empresos els darrers anys en matèria de menors endegant diverses actuacions d'ofici; una d'aquestes fa referència als equips d'atenció a la infància i adolescència. També assenyalem en l'Informe que en les informacions sobre menors en els mitjans de comunicació social cal extremar les garanties per no vulnerar el seu dret a la intimitat, i, en tot cas, que el ministeri fiscal ha d'exercir les facultats que en defensa del menor té confiades. També recordem que s'ha de protegir els menors i els adolescents respecte a les imatges i missatges que s'emeten a través dels mitjans àudio-visuals, en particular la televisió, per tal que no perjudiquin el seu desenvolupament integral com a persones.

Algunes d'aquestes qüestions han estat objecte de resolucions d'aquest Parlament —com ara, per exemple, la 108/IV, adoptada per la Comissió de Política Cultural el dia 23 de setembre de l'any 93, sobre imatges i missatges que emeten les televisions—, i a aquestes resolucions ens hem remès.

En l'àmbit de l'ensenyament i la cultura, fem referència a la normalització lingüística a l'ensenyament, i assenyalem que valorem positivament les mesures previstes en la Llei de normalització lingüística, que tracten d'evitar la separació en dues comunitats per raó de la llengua i que, en principi, no impliquen cap contradicció amb l'objectiu que els alumnes tinguin un correcte coneixement de tots els idiomes, si bé aquesta institució vetllarà per una correcta aplicació dels mecanismes previstos per la normativa vigent per tal que no s'atempti contra els drets individuals.

Per últim, en aquesta tasca de recordar algunes de les qüestions a les quals fem referència en el llibre primer de l'Informe, recordar que hem fet unes reflexions en relació amb l'organització de l'Oficina Judicial, la necessitat que la societat s'ocupi de les víctimes del delictes, i, entre elles, les víctimes d'accions terroristes.

També vull referir-me a les visites efectuades als centres de menors dependents del Departament de Justícia, que ens van merèixer una valoració globalment positiva, i a les visites als centres penitenciaris de Catalunya, en mèrit de les quals vam obrir tres actuacions d'ofici: una sobre l'equip de tractament de la presó de Quatre Camins; una altra sobre l'activitat del Centre d'Iniciatives per a la Reinserció —el Cire—, que continua en tràmit, i, finalment, una última en relació amb la presó Model de Barcelona.

Per creure-ho d'interès, a més de les esmentades fins ara voldria citar algunes altres recomanacions i actuacions d'ofici dutes a terme per la institució del Síndic. Entre les primeres: la recomanació sobre el requisit de nacionalitat en l'accés a la funció pública; la recomanació sobre aparcaments gratuïts a la vora de les platges; el suggeriment per a la reducció dels terminis d'elaboració dels informes en l'adopció internacional, i, entre d'altres, la recomanació sobre la conveniència d'avançar una quantitat de diners als excarcerats per poder atendre les seves necessitats personals o

familiars més peremptòries. Entre les segones: l'actuació d'ofici per pensions assistencials, per vellesa, a favor dels emigrants espanyols; l'actuació, també d'ofici, en relació amb la percepció de la prestació per desocupació dels socis treballadors de les societats mercantils, i, d'entre d'altres, l'actuació d'ofici relativa a la continuïtat entre la percepció del PIRMI i de les pensions no contributives quan els beneficiaris del primer compleixen seixanta-cinc anys.

Senyores diputades, senyors diputats, el llibre segon de l'Informe, l'hem titulat, com saben, «L'impacte de la crisi econòmica en la nostra societat». En les seves poques pàgines hem pretès reflectir en quina mesura la crisi econòmica, omnipresent a les converses, s'ha fet palesa en les queixes presentades al Síndic de Greuges tant com en les entrevistes que els ciutadans han mantingut amb mi o amb els altres membres de la institució durant l'any 1993. Les consideracions que s'hi incorporen s'han fet ja amb intensitat variable en els diversos capítols de l'Informe; és per això que la seva referència és purament enunciativa.

A continuació d'aquestes referències a les queixes rebudes, es confronta molt breument la realitat que descriuen amb els principis constitucionals que configuren l'Estat espanyol com a social i democràtic de dret, en definitiva, com un Estat que, conceptualment i col·loquialment, s'anomena «estat del benestar».

Finalment, essent ben conscient de l'extrema complexitat dels problemes derivats de la crisi econòmica i de la crisi de l'estat del benestar, i, per tant, sense pretendre aportar cap solució taumatúrgica, es fan, com he dit, un parell de reflexions sobre l'ocupació i sobre l'estat del benestar que m'han semblat necessàries en exercici de la missió que l'Estatut d'autonomia de Catalunya confia al Síndic, de defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans.

Els epígrafs sota els quals agrupem aquesta sens dubte parcial visió de la situació de la crisi que ens arriba a través de les nostres actuacions són els següents. Primera, dificultats de tresoreria de les administracions públiques. Segona, les reclamacions d'indemnització que adrecen els ciutadans a les administracions, amb especial referència a la militar i a la sanitària, en mèrit d'eventuals lesions sofertes com a conseqüència del funcionament dels serveis públics que tenen confiats. Tercera, les demandes dels ciutadans a l'Administració per tal que aquesta actuï de manera que es produeixi o bé un abaratiment dels costos que els repercuteixen dels serveis públics, o bé una disminució de la pressió fiscal. Quarta, la transformació de segones residències en residència principal i única i els problemes que això comporta, per manca de suficients serveis d'urbanitzacions pensades com a zones d'estiu i no com a ciutats amb una població estable. Cinquena, la contenció de la despesa pública, subdividida en tres apartats: en la sanitat, en els sistemes de protecció social i en l'ensenyament. I, per acabar, la sisena, dedicada als efectes socials, especialment punyents, de la crisi, englobats en quatre àmbits: en relació amb l'atur, en relació amb l'habitatge, en relació amb les presons i, finalment, en relació amb els immigrants.

Permetin-me, senyores diputades i senyors diputats, que insisteixi en alguns aspectes dels últims assumptes enunciats: la contenció de la despesa en els sistemes de protecció social i en l'ensenyament i els efectes socials més greus de la crisi.

A començaments dels anys noranta es va fer una política d'increment inversament proporcional de les pensions mínimes de la Seguretat Social en relació amb les més altes per tal de garantir la suficiència econòmica dels ciutadans durant la vellesa. Aquesta política ha cessat per l'aparició, entre altres motius, de dos factors: la disfunció entre els ingressos i les despeses públiques, d'una banda, i, de l'altra, l'increment del nombre de perceptors, que descompensa encara més la relació entre els uns i els altres. La majoria de les queixes en aquest àmbit han plantejat la possibilitat d'augmentar quantitativament les pensions. En general, s'aprecia una política restrictiva dels pressupostos destinats al que s'anomena despesa social, la qual cosa obliga a bandejar sollicituds d'assistència per manca de consignació pressupostària suficient, malgrat que algunes vegades responguin a veritables necessitats.

En la reforma educativa sembla que un dels ingredients de les receptes per sortir de la crisi amb el qual tothom està d'acord és que s'ha de millorar la competitivitat de la societat en el seu conjunt en relació amb altres societats en interrelació creixent i que això passa, en bona mesura, per una millora de la formació dels ciutadans i, en conseqüència, de l'ensenyament que se'ls proporciona. És per això que ja a l'Informe de l'any 92 alertàvem sobre els perills que comporta ajornar la reforma educativa, ajornament que ja s'ha produït mitjançant el Decret 180/93, si bé no implica, de moment, un incompliment del termini de deu anys fixat per la LOGSE per a l'aplicació de la reforma.

En l'atur, la destrucció d'ocupació ha estat el primer efecte de la crisi; la falta de treball, la situació d'atur no sols ha fet miques les previsions de despesa social en determinats conceptes del pressupost de les administracions públiques i obligat a les retallades i ajustos que s'han esmentat abans, sinó que ha estat la porta d'entrada de més ciutadans a una situació de marginació amb tipologies i intensitats variables, però amb un denominador comú: la impossibilitat d'una part dels qui es veuen obligats..., que es veuen afectats, d'aconseguir una activitat que expressi la seva voluntat de participació en la construcció de la societat.

La manca de treball projecta els seus efectes sobre diversos àmbits personals i comunitaris; quan el sistema de seguretat social no protegeix o no protegeix prou contra l'absència o la disminució d'ingressos, un dels àmbits afectats, al qual ja ens hem referit, perquè és el que més ens preocupa, és el de l'habitatge. La nostra preocupació ve donada perquè, com diem literalment en l'Informe, la manca d'un sostre, mereixi el qualificatiu de digne o no des del punt de vista de les condicions d'habitabilitat, esdevé la més demolidora de les causes econòmiques que llancen una persona a la marginació. Les administracions competents tenen la possibilitat de conèixer amb força aproximació el nombre

de desnonaments produïts en els últims mesos o els que estan en tràmit, així mateix com poden conèixer els casos de transferència forçosa de la propietat d'habitatges gravats amb càrregues hipotecàries per incompliment de les obligacions que aquestes asseguraven. Pensem que davant d'aquesta situació, que no es tracta de magnificar sinó de diagnosticar —i aquesta és una de les missions que intenta complir el Síndic al servei del Parlament—, calen, senyores diputades i senyors diputats, mesures urgents.

De les actuacions del Síndic es pot veure com la situació d'atur genera un seguit de problemes econòmics d'abast profund, però hi ha una altra problemàtica, de tipus personal i social, que simplement ha quedat apuntada i a la qual em refereixo tot seguit. Atès el paper central del treball en la integració social de les persones, la impossibilitat de treballar té unes implicacions que van molt més enllà del fet de disposar o no de prou recursos, públics o privats, perquè es respongui a les necessitats materials bàsiques dels qui volen treballar i no troben feina. Pensem que, fins i tot en el cas que aquestes necessitats fossin satisfetes amb uns estàndards força alts, caldria plantejar-se si respecta la dignitat humana una societat que no permet a una part significativa dels seus membres exercir una activitat que expressa la seva participació en la construcció d'aquesta mateixa societat. La crisi econòmica ha suposat l'entrada en els circuits de marginació de persones que formen part de sectors que mai hi havien estat; una forma de marginació social és estar al marge de la construcció de la societat, i és per això que l'atur genera marginació, i fins i tot en el cas improbable que no repercuteixi en la renda disponible, si bé quan també repercuteix en el nivell de la renda disponible, la marginació és encara més aparent.

És per això que m'he permès, senyores diputades, senyors diputats, modestament demanar la seva atenció sobre la conveniència de començar a plantejar-se amb rigor les alternatives al treball productiu tradicional i a la manera de finançar-les. Que la realitat no s'adeqüi plenament a les previsions s'ha de comentar; l'Informe ho fa sovint, però potser no justificaria més reflexió que la que es pot resumir dient que cal continuar treballant un dia rere l'altre per acostar la realitat a l'horitzó d'una societat justa i ideal.

Que un model d'estat sigui criticat com ara l'estat del benestar tampoc no ens ha d'escandalitzar; al cap i a la fi tampoc tothom ha de compartir per força unes mateixes idees ni s'ha de sacralitzar cap model, ni és inexacte dir que l'estat del benestar ha generat i genera problemes, a vegades incentiva la ineficàcia i pot portar a una gestió ineficient dels recursos d'una societat que, per definició, són limitats.

Ara bé, quan les crítiques demolidores sovintegen i les alternatives que s'hi presenten no s'articulen o són molt vagues, sí que sembla oportú fer-ne alguna reflexió. Els moderns estats de benestar, que no són ni perfectes ni han estat la solució definitiva dels problemes socials, han representat tanmateix una considerable aproximació a una societat justa. Si s'han de buscar alternatives a l'estat del benestar —i sembla que la impossibilitat de mantenir el nivell de despesa pú-

blica que comporta exigeix buscar-ne-, aquestes alternatives, senyores diputades, senyors diputats, no poden ser la mera desaparició d'allò que ens qüestionem, sinó la seva reforma per tal que el model resultant representi un progrés en el respecte als drets fonamentals i la dignitat de la persona humana.

Abans d'acabar, vull insistir una vegada més que el que ara els he comentat i el que diu l'Informe té la pretensió exclusivament de ser una petita aportació del Síndic de Greuges al debat que sobre el model de societat ja ha començat al nostre país.

Gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor síndic.

(*El síndic s'absenta del Saló de Sessions.*)

Ara el debat prosseguirà amb les intervencions dels representants dels grups parlamentaris. El temps d'intervenció es fixa, en general, en quinze minuts..., per fixar posició.

El senyor Reguant, pel Grup Mixt, vol intervenir?

El Sr. REGUANT: Sí, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula.

El Sr. REGUANT: Gràcies, senyor president. Des de l'escó estant –no esmerçaré el temps que també entenc que no em pertoca, per raons òbvies–, només per dir que entenc que l'Informe del Síndic ha estat acurat, extens i aprofundit i que reflecteix en molt bona mesura la conflictiva social que es desprèn d'una realitat que tenim i que l'Administració, és a dir, el Govern de la Generalitat, no aconsegueix –per raons que ara jo no hi entraré– donar-hi satisfacció suficient.

Dit això, no cal dir, doncs, que en el moment de la votació donaré el vot positiu, afirmatiu, a l'Informe de la Sindicatura.

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Reguant. Pel Grup Parlamentari Popular, té la paraula la diputada senyora Montserrat.

La Sra. MONTSERRAT: Gràcies, senyor president. Il·lustres senyores i senyors diputats, un any més, i complint allò que disposa l'article 30 de la Llei de Catalunya de 1984, l'honorable síndic senyor Cañellas ens ha presentat al Parlament de Catalunya, primer a debat en Comissió –com molt bé ha dit ell– i avui per a la seva aprovació en el si del Ple del Parlament, l'Informe corresponent al 1993.

El Grup Parlamentari Popular valorem l'Informe positivament i li donem suport, i fem arribar a l'honorable Síndic, al síndic adjunt i a tots els assessors d'àrea i tècnics i al personal de la institució, la nostra sincera felicitació per la fidelitat en les línies generals, en l'estructura mantinguda, als anteriors informes que havien precedit aquest.

Vull manifestar que hem trobat unes millores en aquest Informe en quantitat i qualitat, pel seu relat sintètic, que fa que l'Informe sigui més entenedor, i que l'increment de deu seccions a tretze –enguany– permet que al Parlament tinguem moltes més dades sobre les queixes resoltes, les queixes que han donat lloc a expedient, a les disset actuacions d'ofici que han donat un total de 2.601 actuacions realitzades per la Sindicatura de Greuges i que a la vegada

enriqueix la tasca que per mandat del nostre Estatut d'autonomia tenim encomanat per defensar la dignitat de la persona i dels drets inviolables que li són inherents.

La Sindicatura no és una institució creada per recollir i procurar resoldre les queixes dels ciutadans en general, sinó només aquelles que afecten la relació d'aquests ciutadans en qualsevol àmbit de l'Administració. Per tant, en aquest sentit, remarcariem i diferenciariem l'Informe en dues parts: una, el llibre primer, les recomanacions, els suggeriments i, per acabar, les conclusions derivades de les queixes dels ciutadans de la seva relació amb les diferents administracions, tant la local, l'autonòmica o la de l'Estat, i l'altra part, el segon llibre, creiem d'un gran interès, molt preocupant a la vegada, que és la reflexió sobre l'impacte de la crisi econòmica i el model social que això comporta.

L'honorable síndic es fa ressò de l'alarma social, la desesperació dels ciutadans davant l'impacte de la crisi que ell ha captat mitjançant les converses, les entrevistes sostingudes i les queixes rebudes que tenen l'origen en la situació de crisi.

I acaba aquesta segona part, com molt bé deia ell, amb dues reflexions: l'una, sobre l'ocupació, i l'altra, sobre l'estat del benestar. Res de nou per al nostre Grup Parlamentari, atès que hem denunciat al llarg dels debats d'Indústria, de Comerç i Turisme, d'Agricultura, els de pressupostos i els debats de política general que el Govern, per manca de previsió i de donar suport sistemàtic a una política econòmica al Govern de l'Estat, per manca de solidaritat a temes punyents, ha deixat al marge part de la nostra societat, abocada al fracàs i a la desesperació creixent.

Voldria fer una pregunta, i vostès saben que no és el meu tarannà: on és el Govern de la Generalitat avui? La institució del Síndic de Greuges és tan important com el contingut d'aquest mateix Informe. Això és una descortesia al Parlament i una desconsideració en temes tan punyents per al poble de Catalunya.

L'any passat al nostre posicionament a l'Informe de 1992 vàrem denunciar que la situació dels nostres ciutadans a casa nostra era angoixant. Si angoixant era viure en un medi ambient agressiu, si angoixant era viure amb la incertesa de si o no a l'arranjament de les «vivendes» amb patologies d'aluminosi o piritosi, viure veient reduïda la propietat del seu pis a un coeficient de participació en el valor del sòl, amb l'embargament de comptes corrents, amb pressió fiscal, amb retards en el cobrament de l'Administració, angoixa de veure com en els rebuts de l'aigua més del cinquanta per cent són impostos, angoixa de buscar pis de lloguer o accedir a un habitatge digne o de trobar el primer lloc de treball o de mantenir-lo, avui, un any després i examinant l'Informe i palpant la situació de peus en terra, la situació que a conseqüència de la crisi i de la morositat de les administracions públiques es pateix a casa nostra és desesperant. Desesperació davant la morositat en el cobrament d'obligacions econòmiques reconegudes davant l'Administració local o autonòmica, retard en el pagament de subvencions atorgades tant corresponents a indústries, a associacions o a pagesos,

lentitud i increment del deute a empreses proveïdores de l'Administració, i comporta això tancament d'empreses i destrucció de llocs de treball, o suspensió de pagaments que genera cada cop més més morositat. Les prestacions sanitàries: l'augment constant de llistes d'espera per efectuar determinades proves o intervencions encareixen les mateixes prestacions; quin cost té per a l'Administració una baixa continuada esperant proves, anàlisis, resultats, operacions, dies i mesos? I per a les empreses? I per a les molèsties de la salut dels malalts?

Voldria recordar que l'any 90 la Generalitat va crear el Programa interdepartamental de la renda mínima d'inserció -PIRMI-, que concedeix per dotze mesos i dret a pròrroga un ajut de 37.000 pessetes a aquelles persones que no tenen altres recursos. Es va calcular que aquest ajut aniria encaminat a la població més marginada, a les persones grans, a les persones desvalgudes i sense ingressos, però què és el que passa?, què és el que està passant des de fa un any? Els sol·licitants són uns altres. Qui són? Un diari de tirada nacional ens deia aquest dissabte passat en el seu editorial: «cae gente normal», són gent normal que han quedat fora del mercat laboral atesa la destrucció dels llocs de treball, són persones que tenien feina, un pis, una casa, un benestar i ho han perdut tot per culpa de la crisi; varen aguantar primer amb el «seguro» d'atur i a hores d'ara formen part del grup més nombrós acollit al PIRMI. L'any 90 era el 16% de persones que s'acolliren a l'ajut del PIRMI; ara, en aquests moments, l'any 93, són un 37,3% i la tendència és a l'alça.

Crec que aquestes dades i l'Informe primer i segon revelen la gravetat del que està passant a casa nostra. Un dels efectes més esgarrifosos de l'atur és la pèrdua de l'habitatge, bé de lloguer i es va al desnonament, bé el de compra amb hipoteca i per manca del pagament de quotes es perd la «venda»; esdevé una situació que llança les persones a la desesperació i a la total marginació.

D'una banda, persones desvalgudes van al carrer i d'altres de capacitades per desenvolupar una bona feina, que renunciarien tot seguit al PIRMI per tal d'aconseguir un lloc de treball, sense diners per reciclar-se ni desplaçar-se per buscar aquest mateix treball, també es veuen abocats a anar al carrer. Dones sense feina, separades, amb fills a càrrec seu, sense cap pensió del marit, i fins i tot a vegades també un marit insolvent, o amb pensions tan petites que tot just arriba per menjar i que les aboca a no poder pagar ni lloguers, ni llum, ni aigua.

La família és l'estructura social de major implantació i importància en qualsevol societat. La família en condicions òptimes aporta a un país grans actius per al seu desenvolupament. Avui pares i fills sense feina, tot plegat un món de marginació.

L'honorable síndic ens deia en Comissió: «La manca de solidaritat de tota la societat», però, a més de la societat civil, ens recordava: «hem de recordar que les administracions també és societat». Aquestes mancances, aquesta marginació existirien igualment si no hi hagués cap entitat que intentés eliminar-les o resoldre-les.

En aquest sentit, la Sindicatura de Greuges és una institució d'una importància cabdal en el conjunt de l'estructura democràtica d'un país, perquè intenta aconseguir un objectiu bàsic com el d'acostar l'Administració al ciutadà i de recordar que l'Administració ha d'estar al servei del ciutadà i mostrar la seva solidaritat.

D'altres aspectes tocats a l'Informe del Síndic fan referència a problemes derivats de l'objecció de consciència. És cert, com molt bé deia, i urgeix reorganitzar la gestió de la prestació social substitutòria a Catalunya. Segons dades de l'any 93, 6.631 joves havien realitzat la prestació, mentre hi ha un total de 17.654 joves pendents de realitzar-la. Malgrat el difícil accés a un lloc de treball, aquesta situació perjudica els joves catalans que volen integrar-se en el món laboral. El Grup Popular treballem per equiparar els terminis de la prestació social al temps del servei militar i poder aconseguir la descentralització a favor dels ajuntaments que fan caixa de reclutament per a l'Estat, també amb vista a aconseguir per als joves la proximitat i l'abaratiment del desplaçament per la prestació social en benefici de la nostra mateixa societat. Cal, doncs, molta cura per part de la Generalitat a l'hora de propers traspassos de la gestió per part de l'Estat en la prestació social substitutòria.

Un altre aspecte a què fa referència l'honorable síndic és l'aplicació de la Llei de normalització lingüística, que expressa la nostra plena coincidència amb els criteris expressats per la Sindicatura en el seu Informe, totalment coincidents, d'altra banda, amb l'esperit i la lletra de la Llei de 1983 i les sentències del Tribunal Constitucional i del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya dictades en aquest àmbit.

La Sindicatura, a l'igual que ha vingut reclamant el Partit Popular, marca amb tota claredat tres línies d'actuació bàsiques: xarxa única sense separació per motius de llengua, lliure elecció de les famílies i presència equilibrada de les dues llengües en totes les etapes de l'ensenyament bàsic. Tant de bo que el Govern de la Generalitat reculli les recomanacions de la Sindicatura i les materialitzi en la seva acció política concreta en el camp lingüístic.

Un altre aspecte és la desprotecció dels drets dels menors i el retard en la tramitació d'adopcions, i la voluntat expressa de l'honorable síndic a crear la figura del síndic adjunt de menors. Voldria recordar els nostres posicionaments anteriors, els de l'any 91 i l'any 92, per tal que es portés a terme l'article 34 de la Llei 14/1984, aprovat per unanimitat en aquesta cambra, de designació del càrrec adjunt al síndic per a la defensa dels drets dels infants. Creiem que això, a més, comportaria poder gaudir d'un informe específic en defensa dels drets dels infants. El síndic, predisposat, ens manifestà en Comissió que, per raons pressupostàries, de moment és inviable crear el càrrec del síndic adjunt. Crec que coincidiran amb mi, il·lustres senyores i senyors diputats, que és voluntat des del Govern, des del Grup de la majoria que li dona suport, que el síndic tingui més cost, més quantitat pressupostària per tal de crear aquesta figura que, any rere any, el nostre Grup ve reivindicant.

També vull manifestar que ja l'any 87 el Grup Popular creïem que s'hauria de millorar la logística per tal de donar a conèixer les tasques de la institució. Per tant, el Grup Popular farem costat a l'honorable síndic en els propers pressupostos per tal que la institució pugui disposar dels recursos suficients per tal de portar a terme aquestes dues tasques que, per mandat del nostre Estatut, estem obligats a dur a terme.

Treballarem en solidaritat. Prenem consciència, una vegada més, de les conclusions i reflexions esmentades en l'Informe per tal d'oferir solucions viables a tots aquells ciutadans que es troben amb moltes dificultats, motivades per l'Administració o per la crisi; els immigrants, els treballadors estrangers, els malalts de la sida, els malalts mentals, els drogodependents, els presos. Les forces polítiques tenim, en una societat democràtica, responsabilitats que no podem defugir; una veu i una voluntat. Uns des del Govern, que són vostès, i d'altres a l'oposició. La solidaritat es demostra amb fets, que aquests fets siguin més solidaris amb els més febles, que ja són molts; fins ara, les paraules del Govern han deixat al marge part de la nostra societat.

Moltes gràcies, senyor president; gràcies, il·lustres senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Montserrat. Pel Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya, té la paraula la diputada senyora Oranich.

La Sra. ORANICH: Gràcies, senyor president. En nom del Grup d'Iniciativa comentarem l'Informe del Síndic de Greuges. En primer lloc, el que voldríem és agrair aquest Informe, que valorem com a molt positiu; és el primer informe que ha fet personalment l'actual síndic, i voldríem agrair-li a ell i a tot el seu equip, al senyor Bartlett, a la senyora Abella i a tots els altres caps de gabinet i assessors d'àrea perquè han fet un informe que considerem molt positiu, molt entenedor i que estem d'acord amb tots els problemes que ell planteja i que incideixen, avui dia, en la nostra societat.

Per començar, voldria dir alguna cosa que també ha dit la companya del Grup Popular, Dolors Montserrat, quan ha començat a parlar del seu Informe. Deia ella que no era el seu tarannà i que ho sabia aquesta cambra, i el mateix dic: tampoc és el meu tarannà, però sí volia dir que considerem greu, molt greu que no hi hagi en aquests moments..., una greu desatenció a aquest Parlament, i especialment al Síndic de Greuges, que no hi hagi en aquest moment present cap membre del Govern de la Generalitat.

Entenem que això realment no ha de passar cap més any, perquè, quan es plantegen aquesta sèrie de problemes que tenen els ciutadans, el Govern de la Generalitat, si no en la totalitat sí en alguns dels seus membres, ha de ser present. Perquè la Sindicatura de Greuges és una institució important a Catalunya i, per tant, quan presenta, una vegada l'any, quines són les queixes dels ciutadans, entenem que el Govern de la Generalitat hauria de ser present a sentir-les.

També voldríem comentar, des d'algun punt de vista, des del nostre punt de vista, l'Informe del Síndic de Greuges.

Ha fet i ha respectat –i en aquest sentit nosaltres també hi estem d'acord– part de la manera d'enfocar-ho de l'anterior síndic, al qual nosaltres respectàvem tant. Ha fet, però, una sèrie d'innovacions que també considerem positives. Ha fet uns apartats nous, ha fet una sèrie de recomanacions que també entenem que fa potser en algun punt més entenedor quines són les enormes queixes que tenen els ciutadans quant al funcionament de les diferents administracions. Tots i cadascun dels punts que plantegen els ciutadans ens semblen importants, el temps, però, de què disposem no fa que els puguem analitzar tots, i, per tant, n'analitzaria alguns, alguns d'ells innovadors i altres reiteratius i recurrents d'any rere any, però que ens han semblat que avui dia són d'actualitat també en la nostra societat.

Començaré per un que és recurrent, recurrent en aquest Parlament, recurrent en el nostre Grup i recurrent en aquesta diputada, que és el tema de l'objecció de consciència. Entenem que la postura del síndic ha sigut una postura valenta, ho és en el seu Informe i ho va ser també l'altre dia en la Comissió del Síndic de Greuges. Se li va preguntar què opinava el síndic de les noves postures d'enduriment per part del Govern central quant a la prestació social substitutòria, i el síndic ens va dir que hi estava absolutament en contra, que creia que l'objecció de consciència complia una funció social i que, per tant, lluitaria i faria el possible per acollir aquests joves que, com ens deia també l'anterior síndic de Greuges, no volen anar al servei militar no perquè siguin insolidaris sinó perquè tenen un altre concepte social, un canvi de valors diferent i un concepte de pau també diferent.

En aquest sentit el síndic, en una de les queixes personals, individuals, que diu que ha rebut –i crec que val la pena fer-ne menció–, ens parla d'un jove que havent sigut declarat inútil per al servei militar volia, si més no, complir una funció social mitjançant el tema de la substitució del servei militar. Crec que això és important perquè, tal com s'ha plantejat el síndic aquest tema, és un tema de màxima actualitat. No servirà de res el tema de voler endurir i voler dir que els nostres joves objectors hauran d'anar fora de Catalunya; s'han d'organitzar aquí amb majors competències; ho ha dit moltes vegades aquest Parlament, ho han dit molts diputats en el Parlament de Madrid en defensa de les lleis aprovades per aquest Parlament i, per conseqüència, entenem que és un tema important.

El tema dels estrangers, del racisme, de la xenofòbia i del dret d'asil: cada any em fa menció el síndic, i cal fer-ne. Hi ha un to positiu en el seu Informe, que diu que nota, segurament, que per part dels ciutadans hi ha una major atenció als col·lectius d'immigrants, als col·lectius estrangers; tant de bo sigui així. Això no vol dir, però, que cal seguir lluitant perquè totes aquestes marginacions no hi siguin en la nostra societat. Fa menció en un punt que entenem que és fonamental en aquest any, que se'ns vol dir que és el de protecció de la família, que és el reagrupament familiar dels immigrants. Si se'ls té aquí sols, aïllats, i no se'ls deixa unir-se a la seva família, poc podran integrar-se a la nostra societat. Per tant, aquest també entenem que és un punt important.

Tema sanitat: li agraïm al síndic l'especial atenció que presta als malalts mentals. Moltes mocions han sigut aprovades en aquest Parlament a petició d'Iniciativa per Catalunya. Els malalts mentals estan encara avui dia oblidats i és potser un dels tipus de malaltia que menys acceptació social avui dia encara té.

Tema menors: aquest és un punt on també ha insistit la companya Dolors Montserrat, que en Comissió vam tractar més. Volem dir-li al síndic que compta amb l'absolut suport del nostre Grup perquè en el proper pressupost se li faciliti un major pressupost per poder tenir el síndic ajunt de menors. Entenem, de totes maneres, que les mesures que ell ha volgut o intenta fer amb l'actual pressupost han també de rebre el suport d'aquest Parlament. El tema dels menors és un tema important, la legislació és absolutament obsoleta, tenim en aquests moments una legislació de 1948, per tant, cal posar-la al dia i cal ajudar els menors, perquè ajudar els menors, al cap i la fi, és invertir en el progrés de la societat. Per tant, entenem que no és un punt en què se li pugui regatejar en absolut part ni res del pressupost d'aquest Parlament ni d'un país. En el tema de menors insisteix també el síndic en un punt que considerem important, que és protegir-los de les agressions dels mitjans de comunicació i dels mitjans àudio-visuals. Volem dir, en aquest sentit, que fa ja temps, el 1991, el meu Grup Parlamentari va presentar una llei de foment de la pau, una llei que no va ser acceptada a tràmit per la Mesa d'aquest Parlament i que avui dia el Tribunal Constitucional ens ha donat la raó i haurà de ser acceptada a tràmit. I un dels punts d'aquesta llei, un dels punts d'aquesta Proposició de llei diu que s'haurà de protegir els menors de tota la problemàtica dels mitjans àudio-visuals, i per tant, en aquest tema, s'haurà de protegir-los. Insistim que el parer del síndic és també el nostre i que, per tant, aquest és un tema que avui dia aquest Parlament, en tot el que pugui tenir competències, no pot deixar de banda.

Tema pensions i tema assistencial: no només ho tracta el síndic en el tema de les pensions i en la part assistencial, sinó que fa tot un apartat del llibre de la crisi, avui dia, en la nostra societat. No em dóna temps a insistir-hi i a parlar llargament d'aquest aspecte, que seria segurament objecte d'un debat, però sí que hi han dos punts i alguns dels punts en què sí que voldríem insistir especialment. Ens diu el síndic que els perceptors de les pensions del PIRMI avui dia s'han modificat, i jo li vaig preguntar a la Comissió si rebia per part de famílies peticions de cobrar aquesta pensió del PIRMI, no només de famílies estructurades de manera..., és a dir, de famílies dites normals en la nostra societat, sinó si rebia també moltes queixes de famílies monoparentals que no cobraven aquesta pensió del PIRMI. I el síndic em va contestar que no, que no acostumava a rebre queixes de famílies monoparentals que estaven en una situació més dolenta, però ell mateix va reflexionar —i des d'aquest punt de vista sí que voldríem agrair-li-ho— quan va dir que era conscient el síndic —i aquesta seria una reflexió important, que faríem de tot el que avui ens ha exposat el síndic i del que crec i del que creu el nostre Grup— que la gent encara més necessitada

de la nostra societat ni tan sols coneix l'existència del síndic de Greuges ni tan sols demana ajuda. I aquest, segurament, és un dels més greus problemes.

El PIRMI avui dia —ens deia—, tot el que són les pensions assistencials, ens deia la ministra de l'Estat, d'Afers Socials, la senyora Cristina Alberdi, que li constava que el 60% de perceptors d'aquestes pensions assistencials de les diferents comunitats autònomes de l'Estat eren dones separades que no cobraven les pensions dels marits. En aquest sentit també voldríem insistir, una i altra vegada, que reclamem una llei de prestació d'aquestes pensions perquè si no ben poc podríem protegir la família, amb tot el que suposen els seus membres, sinó només protegir un determinat tipus de família que segurament és el que menys protecció necessita. Perquè les famílies monoparentals estan augmentant en la nostra societat de manera escandalosa, i són segurament aquestes dones i especialment aquests infants els que mereixen una més gran protecció. Crec que la reflexió del síndic que alguns mitjans de comunicació van treure en titulars, que el síndic reconeixia que la gent més desprotegida ni tan sols acudia a ell, crec que aquesta és una reflexió que tots nosaltres ens hauríem de fer.

Tema de la llengua i de l'ensenyament. Bé, aquí sí que els síndic ens diu que creu que ha millorat el tema de la llengua. No cal dir que el nostre Grup està absolutament d'acord amb tot el que suposa la política d'immersió lingüística, la política de no-separació dels nens en dues comunitats a l'escola i que, per tant, en aquest sentit —no cal dir-ho, s'ha dit reiteradament—, estem d'acord amb tot el que això suposa de desplegament de la Llei de normalització lingüística. Però sí que voldríem insistir en un punt en què ja vam insistir en Comissió, no només per part del meu grup sinó per altres grups de la cambra, que això no es pot deixar de veure que bé que hi ha algunes queixes de gent que demana aquests drets individuals, l'assistència en castellà, avui dia qui necessita ajuda del síndic i qui necessita protecció és, evidentment, la llengua catalana, i els ciutadans que ens volem expressar a tot arreu en llengua catalana i que avui dia encara no ens és possible en moltes parts de la nostra societat, i en parts de l'Administració, bàsicament, de l'Administració perifèrica de l'Estat, perquè més endavant el síndic fa menció al tema de justícia, i allà s'hauria de dir qui es pot expressar lliurement avui dia en el camp de la justícia en català. Cert és que per una campanya demagògica de diferents mitjans de comunicació aliens a Catalunya s'ha pensat que qui tenia uns drets conculcats era algú que volia ensenyament en castellà, però jo voldria dir-li al síndic: què passaria, realment, si els catalans que volen expressar-se en català a tot arreu, anessin a queixar-se al síndic? Caldrien molts i molts centenars i milers de síndics de Greuges per poder atendre les queixes que secularment tenim els catalans per poder defensar la nostra llengua i expressar-nos en allò que en un país normal hauria de ser normal: que sigui la llengua oficial i prioritària en el nostre país.

Un altre dels punts importants a què fa menció el síndic, i que també és reiteratiu i que també s'insisteix bàsicament en

aquest Parlament i els moments de pressupostos, és –quan ell fa menció al tema de justícia– el tema de protecció a la víctima. Insisteix que s'hauria de crear per part del Govern de la Generalitat una oficina de protecció a la víctima. Hi vam insistir en el moment dels pressupostos; creiem que això és fonamental. Durant molts anys, i segurament pel fet d'haver patit una dictadura al nostre país, s'ha pensat a vegades que la protecció dels drets humans és la protecció de la persona encausada en una causa penal i, evidentment, ho és. Però el que no podem deixar de banda és la protecció de la víctima, que sovint queda absolutament desprotegida en la nostra societat. Vam demanar pressupost, vam demanar una partida oberta per a aquest fet; existia abans una oficina de protecció a la víctima per part de l'Ajuntament de Barcelona a Barcelona, però entenem que això ha de ser una oficina a nivell nacional i, per tant, que la Generalitat ha de crear, mitjançant el Departament de Justícia i d'una manera urgent, aquesta oficina, perquè em temo molt que les queixes que rebrien serien greus, perquè la víctima sovint ni tan sols té la pròpia consciència de víctima ni va a denunciar res perquè no rep absolutament cap mena d'ajuda a la nostra societat.

Fa també el síndic mencions a moltes queixes individuals i a temes que són punyents avui dia; fa menció al tema presons, a la massificació; ens diu que ha millorat en un punt, i en aquest punt hi podríem estar d'acord, però tot el que millora en alguns aspectes materials, empitjora des del punt de vista de la massificació. Si no es construeixen nous centres penitenciaris, tornarem a estar en una situació penitenciària realment escandalosa.

I voldríem donar especialment suport a una de les recomanacions finals del síndic, quan ens diu –i ell ho ha fet com a recomanació i així ens va insistir en Comissió que això ho havia, en part, aconseguit– que les ajudes que ens donen per part de l'Inem als presos que han sortit en llibertat les rebien els primers dies, perquè fins ara es donava l'absurd tan greu que trigaven mesos i mesos a rebre-la de manera que quan la rebien sovint ja tornaven a estar a presó perquè no havien pogut tirar endavant aquests dies, durant aquests primers temps. Això forma part a vegades dels absurds burocràtics de la nostra societat i crec que és un encert que el síndic s'hagi ocupat i d'ofici, personalment, d'aquest tema. Ens va dir l'honorable síndic que havia aconseguit en aquests moments que als vint-i-set dies ja cobressin la pensió, però que volia, fins i tot, aquesta petita ajuda, que, per altra banda, és molt petita, que fos abans, i li voldríem donar el nostre suport en aquestes gestions, perquè la prevenció de la delinqüència és a vegades més important, sovint, que la repressió posterior.

Un dels altres punts en què ha fet menció el síndic quant a pensions, que a preguntes d'aquesta diputada i també aquest és un dels punts que el nostre Grup ha presentat proposicions de llei i que ha insistit i que vol tirar endavant i que en presentarà, és el tema de la desprotecció –i així ho titula el síndic– de les parelles de fet. Ens va dir que estava molt preocupat de persones que després de molts anys de

viure junts no cobraven absolutament cap pensió; darrerament hi ha hagut sentències del Tribunal Constitucional que són molt dures psicològicament d'acceptar, i, per tant, el que cal és una modificació urgent de l'actual legislació, en part amb les competències que tingui aquest Parlament i en part quant a la modificació que s'hagi de fer a nivell d'Estat, perquè –ho repetim–, si volem protegir les persones i les famílies, són totes elles que tenen dret a aquest respecte als drets humans que fa temps que reclamem.

El síndic acaba el seu Informe i ens presenta avui aquí... Hi ha un altre punt que no voldria deixar de dir, amb la benevolència del senyor president i de manera molt curta: el síndic també alerta –i voldríem nosaltres també donar-li suport– sobre la possible illegalitat, o la possible inconstitucionalitat d'un decret del Departament de Benestar Social quant al no-cobrament..., és a dir, per part del Departament, que es queda íntegres les pensions de les persones, de la gent gran internada. Aquest decret no ha seguit els tràmits reglamentaris; estem d'acord amb el que diu el síndic i voldríem insistir-hi perquè creiem que aquest és un fet important que també margina part de la nostra societat.

Per acabar, voldria dir que el síndic ha tingut l'encert –i li ho vam dir i ell ens va prometre i ens va demanar que així ho féssim i que així ho faria ell– de la difusió d'un manifest a favor de la pau, dels nens, manifest anomenat de Lillehammer. És un manifest que han fet els nens del món, units a Lillehammer, que ha sigut traduït al català pels nens de les nostres escoles, que parla de la pau, que parla de la igualtat social, de la igualtat de sexes, de les no-discriminacions; crec que és un manifest important, que els nostres infants volen avui dia i haurien de tirar endavant, i que acaba dient allò pel que se suposa que tothom hauria de lluitar i que, en tot cas, sí que hi volem lluitar: que tot això ha de servir per ajudar a fer del món un lloc millor.

Gràcies, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Oranich. Pel Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula el diputat senyor Pueyo.

El Sr. PUEYO: Gràcies, senyor president. Senyors diputats, senyores diputades, nosaltres també voldríem saludar, com ho vam fer fa pocs dies a la Comissió, la presència en el Parlament de l'honorable síndic, dels seus col·laboradors, i dir que el meu Grup, el Grup d'Esquerra Republicana, celebra, com ho ha fet el mateix senyor Cañellas, que la presentació de l'Informe del Síndic de Greuges corresponent a 1993 arribi, precisament, al plenari pocs dies després del seu debat a la comissió corresponent. Pensem, per tant, que tant els grups parlamentaris com la mateixa Sindicatura poden sentir-se satisfets de la celeritat i de la justesa amb què s'han aplicat les disposicions de la Llei del Síndic i el nostre Reglament en aquest cas.

Entre d'altres raons ens en felicitem perquè això ha de permetre als grups parlamentaris, a l'Executiu, a la societat civil i a la mateixa Sindicatura, de prendre les mesures, extreure les conclusions i realitzar les previsions que poden desprendre's –i són moltes les que poden desprendre's– de

l'Informe que analitzem, especialment en relació amb el mandat de l'article 35 de l'Estatut d'autonomia, referit a la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans i ciutadanes del país.

Com va explicar l'honorable síndic, el seu Informe, com va explicar en la Comissió corresponent, també com avui ens ha recordat, el seu Informe inclou modificacions i innovacions formals que permeten de seguir, per exemple, les recomanacions de caràcter general, les seues actuacions d'ofici i també el seguiment de les actuacions iniciades en períodes anteriors; al mateix temps que incorpora alguns annexos, a banda de modificacions que afecten la transcripció de les queixes recollides. En principi, nosaltres no tenim cap objecció a formular aquestes modificacions, a banda que som del parer que correspon, precisament, al síndic la possibilitat..., correspon precisament al síndic d'escollir la formulació estructural, la formulació estilística més adient per a la redacció i la presentació de l'Informe que avui ens ha estat presentat en aquest plenari i que avui debatem.

Pel que fa al llibre primer, de la multitud de temes, d'assumptes, de qüestions que podria recordar, que podria destacar, no disposaré de la celeritat i de la capacitat de síntesi que ens ha manifestat un cop més la senyora Oranich, a l'hora d'extreure un bell munt d'assumptes i de temes en els quals nosaltres també ens sentiríem essencialment d'acord amb les manifestacions que ella ha fet. Voldria, però, dir, remetre'm essencialment a la intervenció que ja el meu company de Grup, el senyor Portabella, va tenir en la reunió recent de la Comissió de la Sindicatura de Greuges. S'han realitzat 2.601 actuacions –això dibuixa un ventall amplísim– i també s'han realitzat un nombre, que considerem important, de visites i consultes i, per tant, són enormement diversos els temes a destacar. Per segon any consecutiu, per exemple, el meu company, el senyor Portabella, recordava en la Comissió precedent, referint-se a l'actuació del síndic..., recordava –dic– i tornava a criticar la perversitat intrínseca –dic «perversitat» en un sentit essencialment..., és a dir, no tant de moral individual com de moral pública–, dic, la perversitat intrínseca d'alguns ajuntaments que tergiversen la funció disciplinària de les sancions de trànsit i l'actuació de la grua municipal i les converteixen en simples mecanismes de recaptació tributària; mecanismes, per tant, que són arbitraris i que són desproporcionats.

Per a nosaltres hi ha molts, diversos, assumptes d'enorme importància; no els acabarem pas, no tenim tampoc temps de repassar-los: la persistència dels efectes d'aquesta, per a nosaltres, enorme arbitrarietat juràssica que avui per avui és el servei militar obligatori; les queixes referides a la sanitat; la situació de les presons, visitades pel síndic durant l'any 1993 –ens ho recordava suara–; recomanacions referides a assumptes importants –alguns han estat comentats també–: les grues municipals, el rebut de l'aigua, l'IBI..., i també algunes actuacions d'ofici referides a assumptes com el tracte rebut pels polissons marroquins menors d'edat, en un afer que vostès recordaran molt bé; les visites als centres de menors, així com el seguiment d'assumptes que arrenquen

d'exercicis anteriors, com els torns de guàrdies hospitalàries o els tràmits d'adopció.

Alguns assumptes tenen una importància extraordinària, extraordinàriament important: l'assumpte de la llengua; l'assumpte de la llengua que no podem despatxar-lo amb una frase genèrica ni amb una consideració global, dient que més o menys tot va bé. Hem assistit amb una indignació creixent a una campanya extraordinàriament ben estructurada d'agressió als tímids progressos del procés de normalització de la llengua catalana, i nosaltres també coincidiríem plenament amb el que deia la senyora Oranich, en el sentit que avui per avui són centenars i centenars els ciutadans i ciutadanes del país que encara troben inconvenients, dificultats i perjudicis derivats del seu intent d'usar amb normalitat la llengua catalana en diversos àmbits formals i informals. I això és quelcom que convé no oblidar.

Algun altre assumpte que ens sembla important d'allò que l'honorable síndic ha destacat en la presentació del seu Informe: les parelles de fet. Recordar que el nostre Grup, el Grup d'Esquerra Republicana, s'ha manifestat en diverses ocasions en el Parlament de Catalunya favorable al reconeixement a efectes patrimonials de les parelles de fet, sigui quina sigui la seua composició sexual, l'orientació sexual dels seus membres. I m'agradaria de destacar i de celebrar que precisament ahir al municipi o a l'ajuntament de Sant Joan Despí la primera parella de fet hagi estat inscrita o reconeguda en un registre creat a aquest efecte.

No podem passar per alt tampoc la significació, l'enorme significació del llibre segon de l'Informe, aquest llibre intitulat «L'impacte de la crisi econòmica en la nostra societat», perquè és evident que hi ha una relació innegable entre moltes de les queixes que es presenten, entre la fesomia d'aquesta nova pobresa emergent i la situació de crisi econòmica i en molts casos aquesta actitud dimissionària de les diverses administracions corresponsables de l'anomenat estat del benestar. Caldrà, creiem, per tant, establir una vigilància estrictíssima –i també des de la Sindicatura, evidentment– perquè l'actual neoliberalisme belligerant, que inspira en gran mesura moltes de les actuacions de les institucions de l'Estat i també del mateix Govern de la Generalitat, no aconseguixin, dic, aquestes intervencions, sovint en una línia ferotgement neoliberal, no aconseguixin d'esclarar els mínims que en assumptes com els serveis públics, l'habitatge, la sanitat, la protecció social o l'atur ens semblen innegociables, si no és que estem disposats, si no és que estem disposats, senyors diputats i senyores diputades, a retrocedir decennis en els nostres índexs de cohesió, de solidaritat i de cobertura social.

Ja he dit, però, que el senyor Portabella, en representació del meu Grup, va analitzar més detalladament els continguts de l'Informe en la sessió corresponent de la Comissió i no repetiré pas tots els detalls que s'hi van exposar, per tant. En canvi, em sembla que a l'hora d'analitzar en aquesta sessió plenària el contingut i el context de l'Informe no podem passar per alt assumptes relatius a l'activitat de la Sindicatura de Greuges, en els quals el Parlament de Catalunya té una

responsabilitat indefugible; assumptes com, per exemple, la que considerem insuficient dotació pressupostària de la Sindicatura de Greuges de Catalunya, especialment quan la comparem amb els recursos de què disposen *ombudsman* de comunitats a l'Estat espanyol, de comunitats més petites demogràficament més petites i/o menys dotades competencialment. Només cal comparar els recursos que assigna el nostre pressupost a la Sindicatura de Greuges amb els recursos que reben els *ombudsman* del País Basc, d'Aragó o del País Valencià. Aquest Parlament, del pressupost del qual forma part el pressupost de la Sindicatura i que aprova de vegades amb una autonomia més teòrica que real la totalitat de la despesa de la Generalitat, s'haurà de plantejar gens retòricament la necessitat d'incrementar els recursos posats a disposició de la Sindicatura de Greuges de Catalunya. Si no ho fem així, si no incrementem aquests recursos, difícilment aconseguirem que prosperin innovacions que fa temps que defensem, que el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana —i no és pas l'únic— defensa; innovacions que, fins i tot, aquesta mateixa cambra va aprovar en el seu dia, com, per exemple, la creació, modificació, que es va fer l'any 1989 de la Llei del síndic, la creació —dic— de la figura d'un adjunt per a la defensa dels drets de l'infant, modificació de l'article 34, per a ésser més precisos; una figura que, d'altra banda, i per enèsima vegada hem de recordar-ho en aquesta cambra, ja tenen països com Noruega, com Finlàndia o Costa Rica; una figura que ha estat recomanada per les instàncies europees, pel Consell d'Europa i pel Parlament Europeu, que és prou diferenciada de la figura del fiscal de menors i que hauria de cobrir de manera específica la defensa dels drets dels menors i no únicament la problemàtica de la infància en situació de risc.

Ens consta que aquest és un assumpte que preocupa l'honorable síndic i que ha procurat de fer passes en el marc de les possibilitats actuals de la institució que dirigeix, però hem de tornar a dir —com fèiem l'any passat i ho fem gairebé repetint la textualitat de les frases que utilitzàvem l'any passat— que aquest Parlament no únicament ha d'assumir realment les modificacions legals que ha aprovat, en aquest cas les modificacions de la Llei del Síndic, sinó que també ha d'assumir les necessitats, les ineludibles necessitats financeres i d'infraestructura que té la Sindicatura, i no únicament per implementar aquesta adjuntiva per a la defensa dels drets dels infants que any rere any venim recordant i reclamant, sinó també per ampliar i per optimitzar globalment l'actuació de la Sindicatura.

Hi ha alguna altra qüestió que ens preocupa, al marge de la presentació de l'Informe de la Sindicatura corresponent a 1993, i que hem tingut també ocasió de plantejar-li a l'honorable síndic, com és el fet de la proliferació, amb la mateixa denominació «síndic de greuges», de figures similars en diversos estaments, com municipis, empreses, universitats, etcètera. En principi, ens sembla positiva la filosofia, la idea, però sentim una certa preocupació pel que pugui tenir de confusió semàntica entre figures molt positives, però que evidentment no tenen el rang jurídic, les competències i les

funcions de l'honorable síndic de Greuges i la Sindicatura de Greuges creada per llei en aquest Parlament.

Crec que no dispo de gaire més temps, hi ha diversos aspectes que m'agradaria, en nom del meu Grup, de repassar, però no voldria acabar la meva intervenció sense destacar —la senyora Oranich ho va fer en Comissió i avui ha tornat a fer-ho— la inclusió com a annex en l'Informe d'aquest anomenat Manifest de Lillehammer, enviat per diverses escoles de Catalunya, per escolars de Catalunya a la Sindicatura i que el Síndic ha tingut el detall d'incorporar al seu Informe, per tal de contribuir a divulgar un manifest o més exactament una crida als governants, que és el títol exacte d'aquesta crida, elaborada per nois i noies de tot el món reunits a finals de 1993 en el marc d'un festival internacional per la pau celebrat a la seu olímpica dels Jocs d'Hivern, mentre els francitadors serbis continuaven, precisament, passant els taps —per usar una expressió suau— als habitants de la també ciutat olímpica de Sarajevo.

Entenem, i aprofito per anunciar-ho, que el meu Grup proposarà a aquesta cambra que sigui divulgat, que aquest manifest sigui divulgat en els centres d'ensenyament del país. I, finalment, per no exhaurir el meu temps, per no abusar de la paciència dels senyors diputats i de les senyores diputades, acabo aquesta intervenció en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana remarcant la nostra valoració globalment positiva de l'Informe, la qual cosa no obsta perquè destaquem —com ho hem fet i com continuarem fent-ho—, entre d'altres qüestions, la migradesa dels recursos, de les possibilitats financeres i estructurals que aquest Parlament facilita o fixa a la Sindicatura de Greuges fins al moment present.

Senyor president, moltes gràcies, senyores diputades i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Pueyo. Pel Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el diputat senyor Abelló.

El Sr. ABELLÓ I ALFONSO: Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, abans d'entrar en la valoració de l'Informe voldríem fer unes consideracions prèvies, evidentment al voltant del mateix Informe.

En primer lloc, el nostre Grup considera que aquest és pròpiament el primer informe que l'honorable síndic, el senyor Anton Cañellas, presenta a aquest Parlament; l'anterior informe és cert que el va presentar ell mateix, però estava condicionat per un fet temporal —feia molt poques setmanes que ocupava aquest càrrec— i, per tant, des d'aquest punt de vista haurà de ser aquest el primer informe pròpiament del síndic i del seu equip.

La segona qüestió és que hem notat variacions en l'Informe, des del nostre punt de vista positives, respecte a anys anteriors; hi ha canvis que l'han fet guanyar globalment. Creiem que és un informe molt més rigorós, molt més profund tant en el tractament dels temes com en la manera d'abordar els problemes.

Una tercera consideració és la preocupació del nostre Grup Parlamentari perquè fins fa molt pocs minuts cap

membre del Consell Executiu, del Govern de la Generalitat ha estat present en la discussió d'aquest Informe i sobretot en la part que fa referència a l'exposició que ha fet el senyor síndic, i resulta paradoxal que essent la institució del Síndic la que s'ocupa de la defensa dels drets i de les llibertats dels ciutadans davant l'Administració, i és evident que a Catalunya fonamentalment davant l'Administració de la Generalitat —torno a repetir—, no hi hagi hagut cap membre del Govern present en aquest hemicicle.

Nosaltres voldríem destacar d'aquest Informe, en primer lloc, un avenç en el que han estat actuacions d'ofici de la Sindicatura. El nostre Grup ha repetit a bastament que aquesta havia de ser una de les tasques prioritàries del síndic, en la mesura que moltes qüestions que eren preocupants, de col·lectius i de ciutadans que tenien dificultats per arribar al Síndic poguessin ser impulsades d'ofici. Aquest any això ha estat no solament fet, sinó cobert importantment des del nostre punt de vista, i a més a més amb l'Informe hem valorat que hi ha una exposició molt detallada, i per tant es pot seguir cas per cas i valorar quines han estat exactament aquestes actuacions d'ofici.

En segon lloc, una segona qüestió és la que, per fi, vostès recordaran que al Parlament vam aprovar una modificació de la Llei del Síndic de Greuges, que feia referència a la necessitat d'un adjunt per als temes de menors; aquesta situació ha estat bloquejada durant molts mesos, diríem anys, i finalment amb la compareixença del síndic a la Comissió hi ha una possibilitat de sortida: la creació provisionalment d'un assessor per a temes de menors, amb la perspectiva que en propers anys finalment hi hagi l'adjunt, que és la reivindicació d'aquest Parlament, que va aprovar en el seu moment, com deia, la modificació d'aquesta Llei per unanimitat.

La tercera qüestió seria la que fa referència al llibre segon, el síndic ho ha explicat a bastament, des del nostre punt de vista. El Grup Socialista considera que en aquests moments una part de l'Informe en què es valori el que és la crisi econòmica, tots els problemes d'ocupació i també el paper de l'estat del benestar són reflexions que poden servir a tots els grups parlamentaris i també a aquesta cambra.

A continuació voldríem abordar, evidentment, aquelles qüestions que des del punt de vista del Grup Socialista considerem prioritàries en aquest Informe i que, sens dubte, han de ser les qüestions més crítiques respecte a l'actuació de les administracions, per tant les mancances que des del nostre punt de vista són més importants.

La primera qüestió fa referència a l'habitatge. De l'Informe es desprèn clarament que en aquesta qüestió no solament no s'ha avançat, sinó que la situació en aquest darrer any s'ha agreujat, i que la situació de crisi econòmica, sens dubte, ha empitjorat les perspectives que els ciutadans o una part dels ciutadans puguin tindre accés a l'habitatge, que és un dret constitucional.

D'aquestes qüestions que fan referència a l'habitatge, el nostre Grup voldria plantejar fonamentalment tres qüestions: la primera, la que fa referència a les clares insuficièn-

cies en la política d'habitatge de promoció pública i de protecció oficial del Govern de la Generalitat; als retards considerables dels adjudicataris d'habitatges de protecció oficial afectats per patologies estructurals, pel que fa referència evidentment a les obres de reparació dels edificis, i finalment als ajuts insuficients en la rehabilitació dels habitatges.

Creiem que aquestes són les tres qüestions en què hi ha més dèficit i que, per tant, qüestionen el que seria una política d'habitatge de progrés, una política d'habitatge dirigida als sectors més desfavorits i, per tant, que tenen més necessitat d'habitatge.

El segon aspecte faria referència a les polítiques de benestar social. Creiem que en l'Informe del Síndic hi ha dues qüestions que per nosaltres tenen molta importància: una, la que fa referència a una qüestió que aquest Parlament va debatre a bastament en una interpellació i una moció, que és el Decret de modificació de la normativa reguladora de la promoció, el finançament i les prestacions econòmiques de serveis socials. Aquesta qüestió la vam discutir aquí, hi va haver dos diputats, en concret del Grup Socialista, que es van adreçar al Síndic perquè actués d'ofici en aquesta qüestió i en l'Informe hem vist que les posicions que defensàvem nosaltres en el seu moment queden reflectides, en primer lloc, quant al procediment d'elaboració d'aquest Decret i, en segon lloc, quant al contingut de la reclamació. En l'Informe es diu clarament que aquest Decret no va fer un dels tràmits reglamentaris que són preceptius, que és el de demanar l'informe a la Comissió Jurídica Assessora, i, per tant, textualment en l'Informe del Síndic es diu que «es produeix la nul·litat de ple dret de la disposició», per tant del Decret. Creiem que aquesta és una qüestió que haurà de ser corregida per la Conselleria de Benestar Social i, per tant, des del nostre punt de vista, aquesta era una qüestió que volíem remarcar.

La segona qüestió fa referència no ja només al procediment d'elaboració del Decret, sinó al contingut de la reclamació. També per part del Síndic s'assenyala textualment que té dubtes sobre l'aplicació de la normativa. Per tant, des del nostre punt de vista aquesta és una qüestió que amb tota probabilitat aquest Parlament haurà de debatre properament al voltant del Decret.

La segona qüestió fa referència a tota la problemàtica dels temes de menors. El nostre Grup globalment està molt d'acord amb el plantejament que es fa a l'Informe; nosaltres no hem diferenciat mai el que han de ser polítiques de menors en funció de les conselleries de la Generalitat, sinó que creiem que s'ha d'abordar globalment i, per tant, hi ha d'haver una política general dels menors per part del Govern de la Generalitat.

Aquesta és una qüestió que es remarca, aquí és evident que en l'Informe es fixen algunes qüestions: unes que fan referència als equips d'atenció a la infància i a l'adolescència —els EAIA—, en l'Informe es diu que és necessària major coordinació amb els serveis d'atenció primària, que és necessari que hi hagi un marc legal molt més clar en aquesta qüestió, i realment també una qüestió que es planteja en

aquest Informe –que el nostre Grup hi està totalment d'acord– és si realment aquests equips tenen la dotació necessària per portar endavant les tasques que la Llei i el desplegament de la mateixa Llei els va assignar. Nosaltres creiem que les dotacions són insuficients i per tant des d'aquest punt de vista nosaltres estariem d'acord amb aquesta part de l'Informe.

Lligada a aquesta qüestió hi aniria una qüestió que ja hem plantejat en algun moment en aquest plenari, que són els centres dependents, de menors, de la Conselleria de Justícia. El nostre Grup ha afirmat a bastament que globalment són centres que estan ben preparats, que els porten endavant professionals molt qualificats, però que hi ha una qüestió de fons que també surt en aquest informe, que hi ha una infrautilització d'aquests serveis, infrautilització o sobredimensió, en el seu moment, d'aquests. Per tant, aquesta també és una qüestió que nosaltres voldríem remarcar en la mesura que una part important d'aquests centres es troba que una part de les places no solament no estan cobertes, sinó que fins i tot una part dels edificis estan tancats.

La quarta qüestió que voldríem abordar és la del medi ambient. Aquí sí que nosaltres, com vam manifestar ja en la Comissió fa un parell de setmanes, trobem que hi ha mancances quant a actuacions d'ofici. La situació mediambiental a Catalunya –jo crec que hi estariem tots els grups parlamentaris d'acord– no és ni de bon tros la ideal, hi ha molts buits, hi han mancances, hi han greus problemes de contaminació ambiental als rius, hi ha desprotecció al litoral, a la costa, també al voltant dels residus urbans o dels residus industrials, i a l'Informe realment manquen actuacions d'ofici.

I, per l'altre costat, sí que és cert que globalment el nombre de denúncies és molt semblant a l'any passat, notem que en aquests aspectes, que són en aquests moments als que els ciutadans d'aquest país presten més atenció, es troben molt poc reflectits a l'hora de l'Informe.

Una cinquena qüestió seria al voltant de la sanitat. Aquí voldríem remarcar quatre o cinc aspectes molt de passada: el que fa referència a les llistes d'espera; en segon lloc, el retard considerable en la implantació dels equips d'atenció primària de salut i les àrees bàsiques de salut, que no arriba encara al 50%, tenint en compte que el temps que s'havia fixat al calendari és al voltant de l'any 1986, creiem que hi ha un retard considerable que en l'Informe queda molt reflectit; la tercera qüestió seria la manca de places o de centres pel que fa referència als malalts crònics; en quart lloc, que queda molta cosa a fer, per tant, resta pendent una part important del que seria la reforma psiquiàtrica, i, finalment, una inadequada utilització dels llits hospitalaris. Creiem que aquestes són les cinc qüestions més crítiques que hi ha a l'Informe, i, per tant, són els dèficits que en aquests moments prioritzen l'actuació de la sanitat pública i, en concret, de la Conselleria de Sanitat, en aquest Informe.

El sisè aspecte fa referència a política penitenciària. En l'Informe hi ha expedients d'ofici i creiem que aquesta és una qüestió nova respecte a altres informes: en concret, en la

situació de la presó Model, i, després, en tot el que fa referència a l'actuació de l'empresa pública de la Generalitat de treball penitenciari, el Cire.

La nostra posició al voltant d'aquestes qüestions, que també en part vam exposar en Comissió, seria, en primer lloc, que nosaltres creiem que la situació de la presó Model fa difícil que les reformes, que, sens dubte, en els darrers anys ha portat a terme la Conselleria de Justícia de la Generalitat, puguin resoldre una situació que nosaltres creiem molt preocupant. Fa molt poques setmanes, la Comissió de Justícia del Parlament va visitar aquest centre penitenciari, i ens trobem amb una situació en la qual, des del nostre punt de vista, hi ha vulneració clara del que són drets fonamentals dels interns, i, per tant, dels ciutadans. En aquests moments, a la presó Model hi ha cinc interns per cella; per tant, des d'aquest punt de vista, per moltes reformes materials que es facin, és impossible portar a terme qualsevol política de rehabilitació i de reinserció. Per tant, la posició que el nostre Grup va mantenir al seu moment, de la necessitat de tancament de la presó Model, almenys pel que fa referència a presos que han de complir condemnes, creiem que es justifica clarament. El segon aspecte seria el trasllat de la presó de la Trinitat; creiem que no està en les millors condicions per portar a terme una tasca que és molt prioritària: a la presó de la Trinitat compleixen condemna els joves, i, per tant, des d'aquest punt de vista, ha de reunir unes condicions prioritàries. I, en tercer lloc, el que fa referència al treball penitenciari: també en les visites a les presons hem pogut constatar que una de les tasques prioritàries de rehabilitació i de reinserció hauria de ser el treball penitenciari; en molts centres, això no solament queda molt lluny de percentatges del 70 o el 80%, sinó que, fins i tot, més de la meitat dels interns d'aquests centres penitenciaris no realitzen cap tipus de treball penitenciari.

La darrera part aniria lligada a una qüestió que, des del nostre punt de vista, és també important i que ens hauríem d'acostumar a fer al voltant dels informes del Síndic, que són aquelles propostes que els diferents grups recullen a l'hora de fer iniciatives parlamentàries. Jo enumeraré les sis o set qüestions que el nostre Grup considera importants: la primera seria la creació d'una oficina d'atenció a les víctimes del delictes; creiem que és imprescindible que aquesta qüestió es dinamitzi des de la Conselleria de Justícia de la Generalitat, forma part de qualsevol política de prevenció del delictes. La segona qüestió aniria a l'hora de tirar endavant serveis d'assessorament i d'informació dels treballadors estrangers –un aspecte imprescindible per a qualsevol política d'integració. La tercera, la necessitat de desmassificar els centres penitenciaris; totalment d'acord amb la proposta que hi ha a l'Informe, amb la necessitat de nous centres penitenciaris i amb la creació d'un centre psiquiàtric penitenciari. L'altra qüestió seria la necessitat de protecció de les parelles de fet, per tant, d'avançar en la necessitat que aquest Parlament legisli sobre drets de les parelles de fet. I, finalment, el que serien polítiques de foment de rehabilitació dels edificis afectats per patologies estructurals. Creiem que

aquestes cinc o sis qüestions plantegen la necessitat que aquest Parlament adopti iniciatives parlamentàries.

Per tant, globalment, el nostre Grup considera que aquest Informe avança en la necessitat de la descripció dels problemes que té la societat catalana, també en els aspectes crítics i, per tant, de defensa de les llibertats i dels drets dels ciutadans davant de les administracions —en concret, davant de l'Administració de la Generalitat i també de l'Administració local—, i, per tant, des del nostre punt de vista no hi ha dubte que considerem un pas endavant la presentació d'aquest Informe, i encoratgem el Síndic i el seu equip a seguir en aquesta direcció.

Res més.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Abelló. Pel Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula el diputat senyor Viñas.

El Sr. VIÑAS: Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, en nom del meu Grup jo també voldria posicionar-me de manera molt positiva en la presentació de l'Informe per part de l'honorable síndic, i voldria fer extensiva aquesta felicitació al síndic i a tot el seu equip humà, que ha fet possible aquest treball.

Aquest any trobem en l'Informe del Síndic algunes innovacions, jo diria algunes concrecions, que l'han fet més entenedor, més sistematitzat i més clar. Hi ha hagut..., s'han afegit, al llibre primer, als temes normals, tres seccions més, que fan que la cosa sigui molt més clara i molt més entenedora; el llibre primer passa a cobrir tot el tema de la globalitat de les denúncies presentades, i en el segon llibre veiem la part de la filosofia que lliga el Síndic amb el país, portant el tema prioritari, important, punyent avui, de la falta de treball, de l'atur, i també parla de la societat del benestar. Ens trobem que a causa de la falta de treball, que és la que provoca l'atur, gairebé a partir d'aquí vénen tota la sèrie de problemes que fan incidència a les queixes del Síndic; això, nosaltres creiem que les reflexions que en aquest segon llibre fa el Síndic, doncs, són d'un gran abast, i crec que ens ajuden o ens ajudaran a seguir mirant de millorar aquest tema.

Jo, quant als temes concrets, començaria pel tema de la normalització lingüística a l'ensenyament, que avui dia, doncs, ha donat molt a dir als diaris, i tal com diu l'honorable síndic, nosaltres també estem totalment d'acord que la Llei de normalització lingüística de la Generalitat ha estat correcta, és correcta, s'aplica correctament, i si alguna mancança hi havia en aquests moments s'ha esmenat, i voldria recalcar també l'alçaprem que fa l'honorable síndic quant a la no-divisió a les aules per motius lingüístics, perquè jo una cosa sí que també voldria que quedés clara, i és que si una llengua avui dia a Catalunya està disminuïda, mancada, aquesta és el català, no és precisament la llengua castellana.

Quant a les barreres arquitectòniques de les minusvalides, que és una cosa que també surt cada any, doncs voldria recalcar que la Universitat de Barcelona ha informat que ja s'han adoptat les mesures adients per facilitar a una senyora unes dificultats que tenia de cara a accedir a unes instal·lacions del centre.

Quant a la secció de justícia, doncs, com sempre, van sortint els problemes de la lentitud, les inexecucions, els jutjats vacants, etcètera. Nosaltres creiem també molt positiva la creació d'una oficina de la víctima, que moltes vegades es troba molt mancada d'aquest suport, i també de les víctimes del terrorisme, que passen anys i anys i algunes d'elles no arriben a veure cap dels beneficis que els pertoquen.

Quant a la sanitat, voldria recalcar que de l'Informe es desprèn una millora en el que és l'assistència primària, i, sobretot, en un dels temes concrets de l'ensenyament o l'educació dels nens en edat escolar que estan ingressats amb malalties cròniques o en procés ja de recuperació de les seves malalties agudes. Això és una cosa que he pogut constatar, que va anomenar el Síndic en la seva presentació de l'Informe en Comissió, i jo en vaig ser testimoni: un nen d'una altra comunitat autònoma va haver de ser hospitalitzat i intervingut quirúrgicament a la Vall d'Hebron, i els familiars es pensaven que estaven en un altre món, que estaven en una altra galàxia, em van dir.

Hauríem de parlar també dels malalts mentals —malalts mentals i malaltes mentals. El problema del malalt mental i de la malalta mental és la reinserció social, i això és un problema que també any rere any anem veient en l'Informe del Síndic. Però hem de constatar que no és un problema tan institucional com un problema de falta de sensibilització ciutadana, que és el que fa moltes vegades que sigui impossible aquesta reinserció. Això ho veiem quan posem a la pràctica centres de dia, pisos, etcètera.

No voldria deixar passar, tampoc, l'ocasió de parlar de l'objecció de consciència, tota vegada que el Síndic també se'n va fer ressò, i nosaltres creiem que els decrets o els plans que volen estructurar des del Ministeri de cara a l'acompliment de l'objecció de consciència, amb els plans substitutoris, no responen al que nosaltres creiem que ha de ser.

Quant a la Llei d'estrangeria, certament també cada any surt el mateix. En aquests moments és cert que el Síndic ha notat una certa millora quant a la xenofòbia —cosa que, d'altra banda, per ara no és un greu problema a casa nostra—, però sí que va parlar ell que juntament amb el Defensor del Pueblo estan intentant de buscar alguna millora o algun arranament de cara a la Llei d'estrangeria.

Quant a les presons, l'honorable síndic va concretar que, a excepció de la presó Model i de la Trinitat, la resta de centres penitenciaris a Catalunya ha millorat globalment d'una manera ostensible.

I, finalment, quant al llibre segon, parlar de l'atur, que és el que porta la gran part dels problemes i de les queixes al Síndic. L'ocupació és el tema cabdal: s'ha de mirar de buscar de donar treball a la immensa majoria de gent, perquè, si no, això el que fa és cada vegada endarrerir més la consecució de l'estat del benestar, i no hem de mirar de retallar les prestacions que avui dia es donen per arribar a l'estat del benestar la gent en fase de jubilació i de minusvalides i totes aquestes persones afectades per aquest problema, sinó que el que s'ha de mirar és de donar-los resposta a través de la re-